

DVOJÍ REVOLUCE V CESTOVNÍM RUCHU

Pro mnohé je až nemožné, že virus, bez ohledu na smrtelnost, stačí k úplnému zastavení volnočasového cestování. Realita je však taková, že pandemie Covid-19 ukázala, jak moc je potřebná obměna.

Je možné, aby společenský růst začal bez cestovního ruchu? To je otázka, kterou si lidé odpovědní za běh světové ekonomiky v posledních týdnech a měsících zatěžují mozky.

Právě pandemie totiž ukázala význam cestovního ruchu, a to nejen v zemích s jasně definovanou závislostí na cestovním ruchu, jako jsou Španělsko, Itálie nebo Rakousko. Cestovní ruch je totiž klíčový pro celou globální ekonomiku, protože jde o odvětví, které uvádí do pohybu další odvětví.

Bez cestovního ruchu se zastaví nejen hotelový, restaurační a obecně všechna odvětví související s hotelovými aktivitami, ale také úplně zmizí letecký průmysl, automobilový průmysl se sníží na polovinu a v obrovských problémech by byly loděnice specializované na výletní lodě. Kolaps má svůj vliv také na ocelářský průmysl, betonový, ale i elektroniku. Jde vskutku o širokou škálu ekonomiky.

Před čtyřmi lety, když italský novinář Marco d'Eramo napsal „Il Selfie del Mondo“ (Svět v selfie: výzkum turistického věku), odborníci nechtěli uvěřit, že cestovní ruch je nejdůležitějším odvětvím tohoto století. Jeden rok pandemie jim však jeho důležitost zcela evidentně dokázal.

Podnikatelé mají tendenci cestovní ruch podceňovat, protože si jej asociují s turisty, jež neberou moc vážně. Především protože vyvolávají pobouření místních kvůli škodám, které cestovní ruch způsobuje. Je to však jako obviňování pracovníků z otravy způsobené celým průmyslovým odvětvím. V turistickém kontextu se jedná o paradox, že všichni jsme turisté, kteří těmi samými turisty pohrdají.

Tento paradox ukazuje, jak povrchní jsou ti, kteří se domnívají, že virus, jakkoliv je smrtící, stačí k zastavení tohoto vynálezu modernity, který byl budován po dvě staletí a který se dostal do popředí po druhé světové válce.

Faktem je, že dvě revoluce lze označit za revoluce cestovního ruchu. Jedna byla technologická: revoluce v dopravě a spojích, která umožnila rychlé a levné cestování. Druhý byl sociální, který generoval cestovatele. Tato sociální revoluce však nepadla z nebe, ale byla plodem tvrdých bojů, kterými bylo dosaženo postupného dobývání placeného volného času. K tomu, aby se lidé stali turisty, totiž nestačí mít volný čas (například nezaměstnaní mají všechnen čas světa).

Před Bismarckem v Německu, New Deal ve Spojených státech nebo Lidovou frontou ve Francii v dějinách lidstva velká část populace nikdy neměla příjem z období nečinnosti. Jinými slovy, nikdy předtím nebyla možnost vzít si placenou dovolenou, nebo odejít do důchodu. Nejméně 95 % turistů v posledních letech pobývalo na placené dovolené nebo mělo nějakou formu důchodového spoření. Abychom se zbavili plodů těchto dvou cestovních revolucí, byla by nutná jiná revoluce cestovního ruchu.

Tyto dvě revoluce cestovního ruchu proměnily naše životy, ale také naše pohledy na svět. Učinily totiž z možnosti cestovat základní kámen naší myšlenky svobody. Pandemie odhalila, jak moc potřebujeme změnu. Vůle cestovat je způsob, jak získat svobodu. Před pandemií jsme si toho nebyli

vědomi, i když jsme to měli vědět: koneckonců to byly žádosti turistických víz ve východním Německu, co způsobilo pád Berlínské zdi v roce 1989.

Na Západě si však před pandemií nikdo neuvědomil, že potřeba cestovat a zažít nové obzory je tak neodmyslitelně politická. Pouze opakovaný a dlouhodobý lockdown během druhé vlny pandemie nám na vlastní kůži ukázalo, že nemožnost cestování je jako vězení. Poprvé jsme se museli dostat do kůže východních Němců, a jak se ukázalo, bránit občanům v cestování znamená zbavit je obecného pojetí svobody.

První paradox (že jsme všichni turisté, kteří pohrdají jinými turisty) otevírá další: cestovní ruch je nepostradatelným prvkem naší svobody, ale je také sektorem, který znečišťuje planetu dvojnásob. Zaprvé, protože jako průmysl, který udržuje ostatní průmyslová odvětví v pohybu, je cestovní ruch zodpovědný za veškeré znečištění, které tato odvětví (letecká, automobilová, stavební, námořní, ocelářská...) produkují.

A za druhé, protože jako sociální průmysl produkuje lidské znečištění (vyprazdňování městských center, disneyfikace, degradace ekosystémů). Je to paradox, který vede k jedinému závěru: naše pojetí svobody je myšlenka určená ke konzumaci světa. Je nevyhnutelné, že společnost založená na spotřebě, která nás všechny tlačí k tomu, abychom byli spotřebiteli, musí nakonec vést k rozšíření této činnosti po celém světě - tzn. spotřebovat planetu.

Proto je tak obtížné obejít se bez cestovního ruchu a zároveň s ním žít. Snaha o opětovnou aktivaci ekonomiky, jako by se nic nestalo, je velmi silná. V roce 2019 se na celém světě uskutečnilo kolem 69 milionů letů. Určitě podceňujeme naši schopnost zapomínat, která končí smutnou iluzí, že „nic nebude jako dřív“.

V roce 1918 byli přesvědčeni, že válka, která právě skončila, bude „poslední válkou, která ukončí všechny války“. Po finanční krizi v roce 2008 mnoho renomovaných ekonomů uvedlo, že kapitalismus už nikdy nebude stejný. Proto existuje prostor pro pochybování o takovém výsledku této pandemie, hlavně proto, že budoucí rozmanitost nevypadá tak slibně.

Jakkoli se lidstvo pokusí začít znovu od začátku, nebude snadné to udělat, jako by se nic nestalo. Čím déle bude tento stav trvat, tím více společností bude krachovat, více dodavatelských řetězců bude přerušeno, více pracovníků bude recyklováno v jiných odvětvích. Trpí především důvěra investorů a bude obtížnější je přesvědčit, aby investovali kapitál do odvětví, které bylo přemoženo virem.

Pravda je, že nikdo neví, co je lepší. Co nejdříve ukončit lockdown a hned začít znovu znečišťovat, nebo pokračovat v depresi a lockdownu o něco dále, ale poskytnout planetě tolik potřebnou úlevu. Nebo snad přijde další revoluce v cestování?

Date: 2021-03-08

Article link: <https://www.tourism-review.cz/revoluce-v-cestovnim-ruchu-news11922>